

3. Кулачек О. І. Розвиток гендерної політики в Україні : реалії та перспективи / О. Кулачек // Вісник Української Академії державного управління при Президенті України : наук. журн. – 2001. – № 4. – С. 297–303.
4. Мацюк З. С. Чи сказати, чи промовчати? (мовлення чоловіків та жінок у західнополіській фразеології) / З. С. Мацюк // Волинь філологічна : текст і контекст. Західнополіські говірки в просторі та часі : зб. наук. пр. – Вип. 9. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – С. 60–65.
5. Пода О. Ю. Фемінітиви та маскулінітиви як гендерні маркери журнальних заголовків у контексті гендерної політики західноукраїнських часописів для жінок / О. Ю. Пода // Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. – 2008. – №3. – С. 120 – 126.
6. Словник української мови / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; ред.кол.: І. К. Білодід (голова) та ін. – К. : Наукова думка. Т. 2 : Г-Ж / ред. В. О. Винник, Л. А. Юрчук. – К. : Наукова думка, 1971. – 552 с.
7. Словник української мови / АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні ; ред.кол.: І. К. Білодід (голова) та ін. – К. : Наукова думка. Т. 4 : І-М / ред. В. О. Винник, Л. А. Юрчук. – К. : Наукова думка, 1973. – 840 с.
8. Воронина И. А. Гендер и культура / И. А. Воронина, Т. А. Клименко // Женщины и социальная политика (гендерный аспект) : сб. ст./ РАН Институт социально-экономических проблем народонаселения ; отв. ред. З. А. Хоткина. – М., 1992. – С. 10–22.
9. Колесниченко Н. О. Гендерные исследования и женские романы / Н. О. Колесниченко // Мова і культура. – 2004. – Вип. 7. – Т.7/ Ч.1. Художня література в контексті культури. – С. 34–42.

Финчук А. Языковой образ женщины в газетном дискурсе волинских СМИ. Проанализированы языковые средства создания образа женщины на страницах волинских газет. Выявлены основные номинанты – составляющие женского образа в волинской прессе. Представлено перечень лексико-семантических групп, которые чаще всего используют для характеристики речевого образа женщины авторы публикаций и объяснено их мотивацию. Показано влияние гендерного фактора на формирование образа женщины.

Ключевые слова: гендер, языковой образ, языковой стереотип.

Finchuk A. Linguistic Image of Woman in the Newspaper Discourse of Volyn's Mass Media. The article analyzes the linguistic ways of creating the image of woman on the pages of newspapers. The work identifies the basic components of nominees-female characters in Volyn's media. It also describes the list of lexical-semantic groups, which are often used to describe the linguistic image of woman and presents the authors with their motivation. Moreover, the paper shows the influence of gender factor on the image of women.

Keywords: gender, linguistic image, linguistic stereotype.

Адреса для листування: anastassyafsnchuk@ukr.net

УДК 007: 304: 070 (477.82)

Наталія Шульська – кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри соціальних комунікацій
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Синтаксична культура журналістського тексту (на прикладі політичного тижневика)

У статті здійснено докладний опис усіх зафіксованих помилконебезпечних синтаксичних місць, представлених у журналістських текстах політичного тижневика «Волинь-регіон». Проведено системний аналіз наявних порушень, акцентовано на найбільш частотні з них, встановлено найтипівіші ненормативні місця на рівні синтаксису. У ході дослідження диференційовано мовні анормативи, що трапляються на рівні побудови словосполучення, простого і складного речення (складносурядного, складнопідрядного, безсполучникового, речення з різними видами зв'язку).

Ключові слова: синтаксис, помилка, журналістський текст, політичний тижневик, «Волинь-регіон».

Постановка наукової проблеми та її значення. Мовне оформлення багатьох журналістських матеріалів у друкованій пресі та електронних виданнях часто абсолютно не відповідає чинним лінгвістичним нормам, що викликає сміх у читача, який потребує сьогодні не лише якісної інформації, але також її кваліфікованої презентації. Надзвичайно гостро ця проблема торкається політичної преси, що спричинено, напевно, непрофесійністю редакційної підготовки, адже зазвичай політичні тексти заангажовані однотипною інформацією, і основна мета цих ЗМІ очевидна. З іншого боку, у період передвиборної агітації через надшвидкі темпи підготовки видань цього типу редактори не завжди приділяють належну увагу мовній культурі. Лінгвокартина сучасних політичних мас-медіа викликає занепокоєння. Зважаючи на це, фіксація й аналіз мовних аномативів у журналістському тексті вимагає особливої уваги.

Аналіз досліджень проблеми. Питанням типологічних особливостей мовних помилок у девіатології та українській пресолінгвістиці присвячені наукові студії Ф. С. Бацевича [1], Т. Г. Бондаренко [2–7], Д. С. Григораша [9], А. О. Капельюшного [10; 11], В. В. Різуна [13] та ін. В окремих розвідках аномативи журналістських текстів на рівні синтаксичних конструкцій представила Т. Г. Бондаренко (дослідження помилок у структурі простого ускладненого речення [2], побудови речень з однорідними членами [4], словосполучення [6]); І. Мариненко (аналіз граматичних і пунктуаційних аномативів на сторінках журналу «Український тиждень» [12]); О. Сербенська, М. Білик запропонували практичний словничок-довідник правильного слововживання, зокрема і синтаксичних одиниць [14].

Мета статті – на матеріалі політичних текстів виявити і проаналізувати помилконебезпечні синтаксичні зони, засвідчені в інформаційно-аналітичному тижневику «Волинь-регіон». Мета передбачила виконання таких завдань: зафіксувати ненормативні синтаксичні утворення, здійснити їх системний аналіз, виявити найбільш частотні з них, вказати на типові синтаксичні помилконебезпечні місця, присутні на сторінках газети.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Кількість синтаксичних помилок у текстах аналізованого ЗМІ серед усіх граматичних аномативів становить приблизно 73 %, що можна пояснити, очевидно, значним різнобарв'ям синтаксичних конструкцій української мови, якими послуговуються при написанні журналістських матеріалів. Характеризуючи ненормативні синтаксичні вживання, Д. С. Григораш зауважує, що «найбільшу кількість становлять ті, що стосуються керування, зокрема вживання відмінкових форм та прийменників, узгодження слів у реченні, перш за все числівників з іменниками, присудка з підметом, а також порядку слів у реченні» [9, с. 42]. Традиційно синтаксичні аномативи аналізують на рівні словосполучення, простого та складного речень.

На сторінках досліджуваного видання виявлено чимало словосполучень, у яких для вираження семантико-синтаксичних відношень ужито ненормативні для певного контексту прийменники. Найпродуктивніше помилконебезпечне місце – послуговування прийменником *по* (правильно використовувати *після*, *за*): *По закінченні матчу було обрано кращого гравця команди-переможця* (11.02.12, 6); *По приїзді учасники поділилися враженнями від побаченого...* (12.05.12, 6); *Несхожість творів по стилю, що були презентовані на виставці Ігоря Бурмістенко, є тому свідченням* (03.09.11, 4); *По них ми оцінюємо якість життя кожного нашого громадянина* (29.01.13, 4). Інколи прийменникову конструкцію аналізованого типу доречно замінити безприйменниковою, пор.: *Українцям запропонують ще одну програму по доступному житлу* (22.09.12, 4) – *Українцям запропонують ще одну програму доступного житла*; *8 серпня ЛММГО «Молоді регіони» провела екскурсію по історико-культурному заповіднику «Старий Луцьк»* (18.08.12, 6) – *8 серпня ЛММГО «Молоді регіони» провела екскурсію історико-культурним заповідником «Старий Луцьк»*.

Вживання недоречних прийменників характеризує і такі словосполучення: *Уряд жодного разу не заклав у бюджет під ці пільги кошти* (12.11.11, 3) (доречно – *на ці пільги*); *Олександр Козуб пообіцяв уже найближчим часом посприяти з придбанням необхідного медичного інвентарю* (18.02.12, 6) (доцільно – *посприяти у придбанні*) та ін. У реченні *Згідно заяви Президента України вперше за 20 років написана програма дій влади до 2015 року* (12.05.13, 6) використано прийменник *згідно* у сполученні з додатком у формі родового відмінка, тоді як нормативно було б написати форму орудного відмінка *згідно з*, в іншому випадку – *вжити прийменник відповідно до*.

Недоречно використано прийменник *у* замість прогнозованого *на* у конструкції *Реформа мала надзвичайний вплив у розвитку економіки України і її стабілізації* (13.03.12, 4) (необхідно – *на розвиток*), а також прийменник *за* на місці прогнозованого у *(За часи «помаранчевих» країна зазнала глибокої кризи* (11.12.11, 4). У реченні *За стараннями Ігоря Волошенюка було втілено чимало корисних ініціатив* (03.03.12, 3) замість прийменника *за* необхідно використати *завдяки*, змінивши, відповідно, і форми іменників: *Завдяки старанням Ігоря Волошенюка було втілено чимало ініціатив*.

Неодноразово на шпальтах видання використано зайві прийменникові засоби, що обтяжують словосполучення і порушують синтаксичні зв'язки: *Першочергове завдання управління – це регулювання за обігом алкоголю та тютюну, видача ліцензій тощо* (12.11.11, 4) (доцільно було б відредагувати *регулювання обігу алкоголю та тютюну...*); ... *також давати рекомендації з того, як правильно оформити спадщину, договори на здачу в оренду земельного паю тощо* (12.11.11, 5) (доречно замінити на *рекомендувати те...*). Натомість у кількох словосполученнях виразно бракує прийменника, пор. *Якщо ви все ж захворіли грипом, зведіть до мінімуму контакти, лікуйтеся вдома* (29.10.11, 8) (нормативно – *захворіли на грип*); *У результаті такої непомірності люди хворіють ангінами, ларингітами, фарингітами, ГРЗ, ГРВІ* (09.07.11, 8). Такі синтаксичні аномалії виникають, очевидно, як аналогія до російської мови.

Високою частотністю в аналізованому виданні відзначено помилки на рівні підрядних словосполучень, організованих зв'язком керування. Так, у реченні *Цей захід присвячений до 67-ї річниці перемоги у Другій світовій війні* (12.06.13, 4) словосполучення *присвячений до 67-ї річниці* портійно замінити нормативним *присвячений 67-й річниці*. Аналогічні за своєю типологією помилки виявлено і в інших конструкціях: *Під час розмови керівник звернув увагу на порушенні норм чинного законодавства* (29.03.12, 6) (потрібно – *звернув увагу на порушення*); *Схоже, напередодні другого туру регіонали поставили собі за мету потістити противники на головних «майданчиках» виборчої кампанії* (26.08.11, 4) (іменник має стояти в знахідному відмінку замість називного, тобто нормативно – *противників*).

Інколи неправильне представлення словосполучення вимагає перебудови усієї конструкції, у якій воно функціонує, пор. *ДАІ застерігає, що невиконання правил додасть ризику аварійним ситуаціям для пасажирів* (26.05.13, 3) – *ДАІ застерігає, що невиконання правил додасть ризику аварійних ситуацій*; *На більшості ринків немає водопроводу і каналізації, як тоді працюють м'ясні ряди?* (12.11.11, 3) – *Територія більшості ринків не оснащена водопроводом і каналізацією, як тоді працюють м'ясні ряди?*

Ненормативні явища на рівні синтаксису простого речення в опрацьованих газетних текстах переважно виникають при граматичній координації між підметом і присудком. Домінують помилки у виборі числової форми присудка. Це трапляється, як правило, тоді, коли є кілька однорідних підметів і єдиний присудок: *В інтернеті можна зустріти гучні заголовки про те, що до акції протесту БЮТ приєднується народний рух, партія «За Україну»* (12.11.11, 2) (нормативно – *приєднуються*); *Героїзм захисників нашої Батьківщини, їх відвага дозволив здобути не одну перемогу в переломні моменти історії нашої держави!* (12.11.11, 2) (потрібно – *дозволити*).

Зафіксовано неточності, пов'язані з функціонуванням підмета, вираженого іменником із збірним значенням: *Збірні гандболістів села уже кілька років радують своїх вболівальників* (29.10.11, 8) (доречно – *радує*); *Іван Володимирович запевнив присутніх, що міська організація Партії регіонів повсякчас дбатимуть про людей* (10.12.11, 1). Аномалії у виборі форм числа присудка трапляються і тоді, коли підмет збірного значення не має, а значить, появу помилки можна пояснити неухважністю автора або складальника: *Я розумію, що активний процес реформ, започаткований Президентом та Урядом, децю відвернули частину наших прихильників* (12.11.11, 11) (норма – *відвернув*); *Аналіз зробленого дозволяють відзначити достатньо позитивних речей у розбудові міста, покращенні умов життя його мешканців* (11.02.12, 1) (нормативно – *дозволяє*). Навантаження простого речення зайвим еквівалентом – підметом – представлено в конструкції *Я і члени моєї партії, ми завжди сумлінно виконуємо поставлені завдання Президента України* (18.02.12, 7). Крім однорідних підметів *я і члени моєї партії*, у реченні функціонує зайвий займенник *ми*.

Імовірність виникнення синтаксичного аномалію зростає у простих ускладнених реченнях. Їх помилкобезпечність посилена у конструкціях із відокремленими поширеними означеннями,

вираженими дієприкметниковими зворотами. Найчастіше виявлені помилки в узгодженні означуваного слова (іменника) з ускладненим компонентом, пор. *Там бракує пожежного щита із елементарним інвентарем, обов'язкових* (потрібно *обов'язкового*) *для організації такого типу* (29.10.11, 6); *За два роки ми осилили колосальний обсяг роботи, заплановані* (нормативно – *запланований*) *на більший термін* (11.08.12, 3); *Під час організації мітингу, присвяченому* (потрібно – *присвяченого*) *Дню Збройних сил України, було виявлено чимало технічних проблем* (15.10.11, 3) тощо. Характерною ознакою ненормативного узгодження відокремленого поширеного означення щодо означуваного іменника є їх розміщення. Наприклад, у реченні *Наші представники заздалегідь добросовісно готуються до цієї нелегкої роботи, налаштовані лише на конструктив і тісну співпрацю* (06.10.11, 1). Доцільно сегмент *налаштовані лише на конструктив і тісну співпрацю* поставити після означуваного іменника, тоді конструкція набуде вигляду: *Наші представники, налаштовані лише на конструктив і тісну співпрацю, заздалегідь добросовісно готуються до цієї нелегкої роботи.*

У журналістських текстах газети «Волинь-регіон» фіксуємо також інші помилки у структурі відокремленого поширеного означення. Так, у реченні *З метою привернення уваги до технічного стану школи, небезпечного для проведення занять і загрозливого для дітей та вчителів, батьками було проведено збір підписів* (26.11.11, 6) вжито ненормативну за своєю формою відокремлену конструкцію, перенасичену компонентами, що ускладнює сприйняття її змісту. Більшій прозорості реченню можна надати, якщо відокремлене поширене означення замінити складною конструкцією: *З метою привернення уваги до технічного стану школи, а також до небезпеки проведення занять у такому приміщенні для дітей та вчителів, батьками було проведено збір підписів.*

Іншим помилконебезпечним місцем на рівні конструювання простого речення в аналізованому виданні є приєднання відокремлених поширених обставин. Неточності, пов'язані з відокремленням поширених обставин, коли у дієприслівниковому звороті виконавець дії інший, ніж у простому реченні, спостережено в конструкціях: *Перебуваючи під арештом, чоловіка прооперували* (31.0.12, 4); *Аналізуючи вибір наших громадян, виникає безліч до них запитань* (29.10.11, 4); *Дивлячись на ситуацію під іншим кутом зору, в мене відразу з'являється багато цікавих ідей* (15.10.11, 3) тощо. Конструкції такого типу доцільно перебудувати на складнопідрядні речення, пор. *Якщо аналізувати вибір наших громадян, то виникає до них безліч запитань; Коли я дивлюся на ситуацію під іншим кутом зору, то в мене одразу з'являється багато цікавих ідей.*

Анормативи допущено й у відокремлених конструкціях, оформлених за зразком поширених обставин у таких випадках: *Враховуючи позицію більшості народних обранців, рішення з цього питання так і не було прийняте* (12.05.12, 4) – контексту краще відповідала б конструкція з прийменниками на зразок *зважаючи на, з огляду на*, пор. *З огляду на позицію більшості народних обранців, рішення з цього питання так і не було прийняте; Дякуючи небайдужим людям, усім, хто допоміг у складний період, житловий будинок вдалося відновити* (03.12.11, 6) – у цьому випадку доцільно використати прийменник *завдяки*, пор. *Завдяки небайдужим людям, усім, хто допоміг у складний період, житловий будинок вдалося відновити.*

Високою частотністю відзначені помилки, пов'язані з неправильним утворенням ряду однорідних членів речення. Такі конструкції демонструють ознаки логічних анормативів: *До цієї групи відносяться діти пільгових категорій, сироти, інваліди, постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС* (11.02.12, 4); *Вчорашній мітинг зібрав людей похилого віку, пенсіонерів, інвалідів, усіх небайдужих до нових політичних реформ* (12.11.11, 5). Не відповідають також синтаксичній нормі речення, ускладнені кількома групами однорідних членів, кожна з яких організована тим же сурядним сполучником. Так, у реченні *23 вересня у Ківерцях відбулися нарада та урочисті збори, на яких пригадали історію організації та її розвиток, починаючи від витоків та до сьогодні* (03.10.11, 1) зафіксовано надмірне вживання сполучника *та*. Як ненормативну кваліфікуємо таку конструкцію з однорідними членами: *У нас дітей віддають до школи не тільки вивчити граматику й астрономію, а й військову справу* (26.11.11, 7).

У політичному тижневику виявлено неодноразове порушення усталеного порядку слів, так звана невинуватана інверсія. Фіксовано випадки помилкової позиції присудка-дієсова перед підметом: *Відвідав голова нашої організації одразу кілька дошкільних навчальних закладів* (26.11.11, 1); *Хочу*

наголосити я, що вона дуже амбіційна, перспективна і базується на тій реальній економічній ситуації, яку ми сьогодні знаємо (29.05.12, 5); *Наголошує Президент України на відновленні довіри суспільства державної політики, спрямованої на покращення життя громадян* (31.03.12, 1) та ін. Доречно перемістити окремі сегменти із другорядними членами, а також опустити дієприкметниковий зворот, який лише ускладнює структуру речення і є семантично порожнім у випадку: *Майже через місяць, 8 лютого, визнаного днем нашого зібрання, на цій же площі ми зустрінемося знову з нашими однодумцями* (14.01.12, 3).

У газетних текстах виявлено чимало конструкцій, що засвідчують **неправильну побудову складнопідрядного** речення з підрядною означальною частиною. Згідно з синтаксичною нормою, у таких конструкціях підрядна частина може займати або постпозицію, або інтерпозицію, але обов'язково після опорного субстантива [9, с. 321]. Зважаючи на це, типова позиція пояснюваного іменника – розміщення його безпосередньо перед сполучним засобом, унаслідок чого виникає співвідношення «субстантив + сполучне слово (зрідка – сполучник)». Порушення цієї схеми репрезентовано у газеті «Волинь-регіон»: *Подійкують, що відкупні становлять приблизно сто гривень, сплачені, аби не мерзнути у наметах* (12.11.11, 2) – означальна підрядна частина *сплачені, аби не мерзнути у наметах* тут мала б бути розміщена безпосередньо після опорного іменника *відкупні*; її розташування після сегмента *приблизно сто гривень* спотворює зміст речення. Після редагування речення може мати таку структуру: *Подійкують, що відкупні, сплачені за те, щоб не мерзнути у наметах, становлять приблизно сто гривень*.

Труднощі виникають у читача і в сприйнятті змісту конструкції *Але є люди, обділені долею, немає дітей або розлетілися по світу і на схилі літ пліч-о-пліч з своєю старістю, хворобами і життєвими проблемами залишаються самі* (08.10.11, 2). У цьому випадку конструкцію потрібно перебудувати на складне речення з підрядною означальною частиною: *Але є люди, обділені долею, у яких немає дітей, тому на схилі літ вони залишаються самі зі своєю старістю, хворобами і життєвими проблемами*.

Дистантна позиція підрядної частини щодо означуваного іменника наявна в реченні *Результати виборів не залишають сумнівів на конституційну більшість у парламенті, які пройшли відкрито і прозоро* (24.12.11, 4). Помилку можна легко усунути при редагуванні: *Результати виборів, які пройшли відкрито і прозоро, не залишають сумнівів на конституційну більшість у парламенті*.

На рівні побудови складнопідрядного речення можна знайти помилки в оформленні головної і залежної частини у таких випадках: *Пріоритетними темами зібрання організації «Молодих Регіонів», яке проводилися нещодавно, були важливі для розвитку освіти області проблеми, це формування єдиної системи оцінювання* (24.09.11, 3) – із метою адекватного редагування у головній частині підмет і присудок доречно переформити на однину: *Пріоритетною темою зібрання організації «Молодих Регіонів», яке проводилися нещодавно, була важлива для розвитку освіти області проблема – формування єдиної системи оцінювання*.

Окрему групу помилок на рівні складного речення становлять ненормативні утворення, пов'язані із числовим узгодженням підметів і присудків. Таку невідповідність спостережено, наприклад, у випадках, коли підмет має категорію однини, а присудок функціонує як множина: *Іван Володимирович запевнив усіх присутніх, що міська Організація Партії регіонів весь час дбатимуть про людей* (11.12.12, 6); *Отож, за результатами змагань перше загальнокомандне місце зайняли команда Луцького району, другим стали маневицькі депутати* (19.05.12, 8).

Одне з помилконебезпечних місць у газетних текстах – складнопідрядні речення з кількома підрядними. Дуже часто в таких конструкціях дві підрядні частини об'єднуються за допомогою тих же сполучних засобів. Так, у реченні *Лише дві школи району, що не ремонтувалися десятиліттями, отримали більше 1,5 мільйона гривень, що є хорошим стимулом* (26.11.11, 3) вжито співзвучне сполучне слово і сполучник *що*. Накопичення одного сполучного засобу і наявність двох підрядних частин обтяжують речення.

Помилку в оформленні однієї з однорідних частин складнопідрядного речення *І знову переживаємо ті роки, дні, години, що були разом, і які на відстані років так швидко промайнули* (Д 16.05.09, 8) можна усунути, замінивши сполучний засіб: *І знову переживаємо ті роки, дні, години, у які ми були разом і які так швидко промайнули*.

Виявлено помилки в оформленні речення з різними видами зв'язку: у конструкції *Серед основних недоліків, що найчастіше фіксують, це: будівлі не обладнано установками пожежної автоматики, не просочено вогнетривким розчином дерев'яні конструкції горщи, приміщення не в достатній мірі забезпечені первинними засобами пожежогасіння* (24.03.12, 6), зокрема редагування потребує перше речення: *Серед основних недоліків <...> такі.*

Висновки та перспективи подальшого дослідження. На матеріалі опрацьованих журналістських текстів тижневика «Волинь-регіон» встановлено, що серед синтаксичних аномативів високим ступенем ризику відзначено помилки у вживанні прийменників, порушення норм керування у підрядних словосполученнях, випадки ненормативного узгодження присудка з підметом, неточності в реченнях із відокремленими та однорідними членами, порушення норм побудови складнопідрядних речень. Найбільше помилок означеного типу на рівні складного речення зауважено у складнопідрядних конструкціях (94 %), значно менше – у складносурядних (2 %) та реченнях із різними видами зв'язку (4 %). Перспективним напрямом наукових пошуків у цьому руслі видається здійснення комплексного дослідження нормативності синтаксичних конструкцій в інших мас-медіа на основі проведеного моніторингу, а також формування банків даних мовних помилок, зафіксованих у виданнях.

Література

1. Бацевич Ф. Основи комунікативної девіатології : посібн. / Ф. Бацевич. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2000. – 236 с.
2. Бондаренко Т. Г. Аномативи-синтаксеми в структурі простого ускладненого речення (на матеріалі медіатекстів) / Т. Г. Бондаренко // Актуальні проблеми металінгвістики : зб. наук. ст. за матер. IV Міжнарод. наук. конф. – Черкаси : Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, 2005. – С. 237–239.
3. Бондаренко Т. Г. До проблеми граматичних помилок у писемній формі комунікації / Т. Г. Бондаренко // Граматичні категорії української мови : тези Всеукр. наук. конф. – Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2000. – С. 18–20.
4. Бондаренко Т. Г. К вопросу об аномативном построении предложений с однородными членами (на материале украинского языка) / Т. Г. Бондаренко // Проблемы современной лингвистики : международ. научн. конф. (Баку, 18–19 мая 2005 г.). – Баку, 2005. – С. 28–29.
5. Бондаренко Т. Г. Критерії виявлення мовних помилок під час редагування журналістських матеріалів / Т. Г. Бондаренко // Наук. записки Ін-ту журналістики. – К. : Ін-ут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. – Т. 8. – С. 112–117.
6. Бондаренко Т. Г. Синтаксичні аномативи у структурі словосполучення (на матеріалі мови преси) / Т. Г. Бондаренко // Гуманітарний вісник : всеукр. зб. наук. пр. – Ч. 9 : Іноземна філологія. – Черкаси : ЧДТУ, 2005. – С. 143–147.
7. Бондаренко Т. Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Т. Г. Бондаренко. – К. : Ін-ут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2003. – 18 с.
8. Боярська Л. В. Мовні помилки на сторінках ЗМІ (дослідження-моніторинг) / Л. В. Боярська [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://journalib.univ.kiev.ua/Movni_pom_na_st_zmi.pdf.
9. Григораш Д. С. Теорія і практика редагування газети / Д. С. Григораш. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1966. – 168 с.
10. Капелюшний А. О. Стилiстика й редагування : практ. словник-довiдн. журналіста / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2002. – 576 с.
11. Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2000. – 68 с.
12. Мариненко І. Види граматичних і пунктуаційних помилок на сторінках журналу «Український тиждень» / І. Масенко // Стилi й текст : наук. зб. / за ред. В. В. Різуна. – К. : [б. в.], 2011. – Вип. 12. – С. 104–114.
13. Різун В. В. Літературне редагування : підручн. / В. В. Різун. – К. : Либiдь, 1996. – 240 с.
14. Сербенська О. Екологія українського слова : практичн. словничок-довiдн. / О. Сербенська, М. Білик. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 68 с.

Шульська Н. М. Синтаксическая культура журналистского текста (на примере политического еженедельника). В статье представлено подробное описание всех зафиксированных ошибочных синтаксических мест журналистских текстов политического еженедельника «Волинь-регіон». Осуществлен системный анализ синтаксических нарушений, выявлены наиболее частотные из них, установлены типичные

ненормативные места на уровне синтаксиса. В ходе исследования дифференцированно языковые аномалии, происходящие на уровне построения словосочетания, простого и сложного предложения. Выяснено, что в словосочетаниях норма зачастую нарушена при употреблении конструкций с предлогами, а также в словах, соединенных связью управления. На уровне простого предложения типичные аномалии, связанные с главными членами предложения, однородными членами предложения, обособленными распространенными обстоятельствами. Среди ненормативных образований в структуре сложного предложения распространенные ошибки в сложноподчиненном предложении. В сложносочиненном предложении норма практически соблюдена, обнаружены единичные речевые огрехи. Из числа ошибок в сложноподчиненном предложении доминируют аномалии в подрядных определительных, преимущественно неудачное расположение подрядной части относительно главной.

Ключевые слова: синтаксис, ошибка, журналистский текст, политический еженедельник, «Волынь-регион».

Shulska N. M. Syntax Culture of Journalistic Text (for Example Political Newspaper). The paper presents a detailed description of all fixed syntax error locations journalistic texts political newspaper «Volyn region». Carried out a systematic analysis of syntactic violations, identified the most frequent of them feature typical deviant place at the level of syntax. The study differentiated language errors occurring at the level of constructing phrases, simple and complex sentences. It was found that the rate of phrases often broken when used with prepositions designs, as well as in words, the communication connection management. At the level of a simple sentence typical errors associated with the main elements of a sentence, the sentence uniform, distinct prevalent circumstances. Among the non-regulatory entities in complex sentence structure common errors in complex sentences. In a compound sentence norm practically observed, detected single speech flaws. Of the number of errors in the compound sentence dominated errors attributive in contract, mainly unfortunate location relative to the main part of the contractor.

Keywords: syntax error, journalistic text, political newspaper, «Volyn region».

Адреса для листування: nat_sh@ukr.net